ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Ποιος ο ρόλος κράτους – εφοπλιστών και συμβιβασμένων συνδικαλιστών;

Άρθρο – Παρέμβαση του προέδρου της ΠΕΝΕΝ Αντώνη Νταλακογεώργου

Τα ιστορικά γεγονότα που αφορούν γενικά το εργατικό κίνημα αλλά και ειδικότερα το Ναυτεργατικό σ.κ. είναι συνδεδεμένα με σκληρούς αγώνες και μεγάλες μάχες που δόθηκαν για να θεμελιώσουν τα δικαιώματά μας.

Από αυτή την άποψη η σχετική αρθρογραφία για το ν.σ.κ είναι ελάχιστη και όταν γίνεται κανόνας είναι στην παρουσίαση να επιστρατεύεται ένας διαστρεβλωτικός φακός με αποτέλεσμα να χάνονται οι αιτίες των προβλημάτων αλλά και τα κυρίαρχα πολιτικά – συνδικαλιστικά χαρακτηριστικά αυτών των ανεπανάληπτων αγώνων που έδωσαν από την πρώτη σχεδόν στιγμή που οργανώθηκαν στα Σωματεία τους οι Ναυτεργάτες.

Βρισκόμαστε την περίοδο 1929 – 1933 όπου ξεσπάει στις ΗΠΑ μεγάλη οικονομική κρίση που γρήγορα επεκτείνεται σε όλον το καπιταλιστικό κόσμο.

Χαρακτηριστικά στοιχεία της κρίσης το χρηματιστηριακό κραχ, η κατάρρευση των τραπεζών και παράλληλα μπαίνει λουκέτο σε χιλιάδες επιχειρήσεις και εκατομμύρια άνεργοι σε όλο τον κόσμο βρίσκονται στον δρόμο.

Στο έδαφος αυτής της κρίσης **τα μεγάλα θύματα είναι οι εργαζόμενοι που η απώλεια εργασίας σε συνδυασμό με τα φτωχοεπιδόματα (εκεί και όπου δίνονται αυτά) δημιουργούν συνθήκες κοινωνικής έκρηξης και εργατικού ξεσηκωμού!**

Στην Ελλάδα την ίδια περίοδο τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα εμφανίζονται ακόμη πιο έντονα και στο πλαίσιο αυτό οι εργαζόμενοι **βγαίνουν πιο δυναμικά στο προσκήνιο διεκδικώντας τα δίκαιά τους.**

Στην χώρα μας έχει προηγηθεί η τραγωδία με την μικρασιατική καταστροφή **και αυτό με την σειρά του είχε σοβαρές και μακροχρόνιες συνέπειες και στην Ναυτιλία με αποτέλεσμα να οξυνθούν ακόμη περισσότερο τα Ναυτεργατικά προβλήματα.**

Η Τουρκία την περίοδο εκείνη **απέκλεισε τα ελληνικά ακτοπλοϊκά πλοία** από την δρομολόγηση που είχαν στην Ακτογραμμή **και ιδιαίτερα στον Ελλήσποντο (Πορθμείο) όπου έως τότε κυριαρχούσαν οι Έλληνες εφοπλιστές και τα πλοία τους….**

Αυτό οδήγησε τα ελληνικά πλοία να επιστρέψουν στον ελλαδικό θαλάσσιο χώρο, ο αριθμός τότε των Ακτοπλοϊκών πλοίων άγγιζε τα 120! (Σήμερα έχουμε 77!!)

Η υπερπροσφορά πλοίων για την εκμετάλλευση των ελληνικών νησιών δημιούργησε ένα αβυσσαλέο σκληρό εφοπλιστικό ανταγωνισμό αφού ο αριθμός αυτός υπερτερούσε συντριπτικά από το μεταφορικό έργο της περιόδου!

Ο πόλεμος μεταξύ των εφοπλιστών παίρνει ακραίες και «πολεμικές» διαστάσεις για το ποιος θα επικρατήσει στις εσωτερικές θαλάσσιες συγκοινωνίες.

Η τότε (1921) εφοπλιστική οργάνωση Πανελλήνια Ακτοπλοϊκή Ένωση (που αποτελεί τον πρόδρομο του σημερινού ΣΕΕΝ) αξιοποιώντας την κρίση απαιτεί μείωση στους μισθούς των Ναυτεργατών κατά 40%, την παραπέρα μείωση στην τροφοδοσία (μείωση στην δαπάνη για το φαγητό των Ναυτεργατών) ενώ παράλληλα διεκδικεί και πλήθος προνομίων από το κράτος με κορυφαίο τις επιδοτήσεις!

Η Ακτοπλοϊκή εταιρεία των Αδελφών Εμπειρίκου (Εθνική Ακτοπλοΐα Ελλάδας) πρωτοστατεί απαιτώντας την μείωση του 40% στους μισθούς των Ναυτεργατών **στα 11 πλοία που έχει στην ιδιοκτησία της.**

Η δυναμική και αγωνιστική στάση των Ναυτεργατών εκείνης της εποχής καθυστερεί τις σχεδιασμένες αντεργατικές ρυθμίσεις και για τον σκοπό αυτό συστήνεται από τον τότε πρωθυπουργό Ελ. Βενιζέλο **επιτροπή για να μελετήσει τα προβλήματα της ελληνικής Ναυτιλίας και να εισηγηθεί μέτρα τόσο για την επιβατηγό όσο και την φορτηγό Ναυτιλία.**

Οι εργασίες της κράτησαν περίπου 2 χρόνια και στο τέλος κατέθεσε σχετικό πόρισμα που ανάμεσα στα άλλα πρότεινε (για να χρυσώσει το χάπι) επειδή τα **Ακτοπλοϊκά πλοία της εποχής ήταν σαπιοκάραβα με ελλιπέστατη συντήρηση και όλα γηρασμένα έως 70**

ετών, έβαλε ως όριο ηλικίας τα 30 χρόνια για την απόσυρσή τους, το οποίο μέτρο παρά το γεγονός ότι υιοθετήθηκε από την κυβέρνηση, ποτέ δεν εφαρμόστηκε!

Σημειώνουμε στο σημείο αυτό ότι η μεγάλη πλειοψηφία των Ναυτεργατών της εποχής εκείνης διαβίωναν στα πλοία αυτά κάτω από άθλιες συνθήκες, σε αποθήκες, στα καταστρώματα για αυτό και τα αποκαλούσαν «κάτεργα» και πλωτές «σιδερένιες φυλακές»!

Η εκρηκτική ανεργία, το χτύπημα στους μισθούς και στα ελάχιστα Ναυτεργατικά δικαιώματα, η παραπέρα υποβάθμιση των συνθηκών εργασίας και η έλλειψη οποιουδήποτε μέτρου για την προστασία των ανέργων, οδηγεί τους Ναυτεργάτες σε μαζικό ξεσηκωμό! Ξεσπούν διαδοχικές απεργίες αλλά οι εφοπλιστές με την συναίνεση του κράτους απαντούν με αντιαπεργία (Lockout)!

Ταυτόχρονα την ίδια περίοδο μέσα στο Ναυτεργατικό κίνημα αναπτύσσουν την δράση τους μια σειρά πρωτοπόροι αγωνιστές που πλαισιώνουν την «Ναυτεργατική Ένωση Πειραιώς» που αποτελεί τον ταξικό πόλο στο ν.σ.κ. Αργότερα μετονομάστηκε σε «Ναυτεργατική Ένωση Ελλάδας».

Η δική τους δυναμική παρουσία, η πολιτική και συνδικαλιστική συγκρότησή τους με ταξικό προσανατολισμό και με αντίστοιχες διεκδικήσεις έχουν τεράστια απήχηση μέσα στους Ναυτεργάτες που τα Σωματεία τους κηδεμονεύονταν από συμβιβασμένους - υποταγμένους συνδικαλιστές οι οποίοι λειτουργούν «εντός των τειχών» με επιδίωξη να εκτονώσουν την γενικευμένη δυσαρέσκεια των Ναυτεργατών από τις πολιτικές κυβέρνησης - εφοπλιστών!!

Οι δυνάμεις αυτές σε εκείνες τις δύσκολες - αντίξοες συνθήκες των διωγμών, της αστυνομοκρατίας και της καταστολής διατυπώνουν ένα ενιαίο πλαίσιο διεκδικήσεων με κεντρικά αιτήματα αυτά της ναυτικής εργασίας και της αντιμετώπισης της ανεργίας και επεκτείνοντάς τα στα ζητήματα των δημοκρατικών ελευθεριών και δικαιωμάτων, το σταμάτημα των διώξεων και την γενική αμνηστία σε όλους τους αγωνιστές της εργατικής τάξης που ήταν φυλακισμένοι για την δράση τους!

Είναι η περίοδος που μπαίνει σε εφαρμογή ο αντιδημοκρατικός – αντικομμουνιστικός νόμος Βενιζέλου περί ιδιώνυμου και με αυτόν τον νόμο πραγματοποιείται σε τεράστια έκταση ένα πραγματικό πογκρόμ από συλλήψεις – φυλακίσεις κομμουνιστών – αριστερών και άλλων

αγωνιστών του εργατικού κινήματος μεταξύ των οποίων είναι και μέλη της ΝΕΠ!

Ταυτόχρονα αυτές οι δυνάμεις **βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για την οργάνωση τόσο των ανέργων όσο και αυτών που δούλευαν στα καράβια!**

Η αδιαλλαξία εφοπλιστών – κυβέρνησης να ικανοποιήσει μια σειρά αιτήματα των Ναυτεργατών τους οδηγεί σε απόφαση για κλιμάκωση των αγώνων και στην πραγματοποίηση στις 30/6/1932 μεγάλης συγκέντρωσης και διαδήλωσης στην Αθήνα με σκοπό να απαιτήσουν λύσεις στα δίκαια αιτήματά τους!

Η Πανναυτεργατική συγκέντρωση πραγματοποιήθηκε έξω από το Δημοτικό Θέατρο Πειραιά, ήταν μαζική, μαχητική και σε αυτήν πήραν μέρος πάνω από 2000 Ναυτεργάτες οι οποίοι ήταν αποφασισμένοι να αγωνιστούν για τα δικαιώματά τους!

Η Διοίκηση της ΠΝΟ μπροστά στον κίνδυνο να αποδοκιμαστεί εμφάνισε σε αυτή «επιτροπή αγώνα» και όχι την επίσημη εκπροσώπηση της Ομοσπονδίας!

Στην ομιλία του ο εκπρόσωπος της ΝΕΠ αναφέρθηκε στην άθλια κατάσταση των Ναυτεργατών, την επίθεση εφοπλιστών, κυβέρνησης ενάντια στα Ναυτεργατικά δικαιώματα.

Επεσήμανε τα προβλήματα στον Οίκο Ναύτη, την εκ περιτροπής εργασία στα καράβια, ενώ υπογράμμισε την ανάγκη ο αγώνας να συνεχιστεί έως το τέλος για την δικαίωση των αιτημάτων!

Στην συνέχεια διάβασε ψήφισμα το οποίο αντιστοιχούσε στις θέσεις της ΝΕΠ και το οποίο συνάντησε την καθολική επιδοκιμασία της συντριπτικής πλειοψηφίας των Ναυτεργατών.

Στην ίδια συγκέντρωση μίλησαν οι πρόεδροι των Σωματείων Πλοιάρχων – Μηχανικών και Ασυρματιστών οι οποίοι αποδοκιμάστηκαν έντονα από τους συγκεντρωμένους.

Το γεγονός αυτό δείχνει ότι η ΝΕΠ είχε ισχυρούς δεσμούς με τους Ναυτεργάτες και οι θέσεις της είχαν τεράστια απήχηση.

Στην διάρκεια της συγκέντρωσης και μετά την αποδοκιμασία των συμβιβασμένων εργοδοτικών συνδικαλιστών η ομάδα αυτή αποπειράθηκε να διαλύσει την συγκέντρωση χωρίς ωστόσο να το πετύχει…

Η διαδήλωση ξεκίνησε από τον Πειραιά για την Αθήνα και στην διαδρομή κυριάρχησαν τα συνθήματα του αγώνα που ήταν επικεντρωμένα στα προαναφερθέντα προβλήματα!

Η αστυνομική αρχή Πειραιά βλέποντας την μαζικότητα και αγωνιστικότητα των Ναυτεργατών δεν αποπειράθηκε να κάνει καμιά επέμβαση, ενημέρωσε όμως τις αντίστοιχες αρχές της Αθήνας **οι οποίες ξαμόλησαν τους χαφιέδες τους να παρεισφρήσουν στην πορεία….**

Η διαδήλωση πορεύτηκε μέσω της οδού Πειραιώς με προορισμό το πολιτικό γραφείο της τότε κυβέρνησης, στην διαδρομή πολλοί άλλοι εργαζόμενοι εξέφραζαν με κάθε τρόπο την αλληλεγγύη τους στους Ναυτεργάτες!

Πριν εισέλθουν στην Αθήνα, στην παλιά Λαχαναγορά είχαν ήδη κινητοποιηθεί και παραταχθεί στον δρόμο αστυνομικές δυνάμεις και αστυφύλακες με όπλα, πιστόλια, γκλομπς ακόμη και πέτρες στα χέρια και παρατεταμένες τις ξιφολόγχες τους!

Όταν οι διαδηλωτές προσέγγισαν το εργοστάσιο Αεριόφωτος δέχθηκαν επίθεση από τους αστυνομικούς οι οποίοι είχαν εντολή να τους εμποδίσουν να φθάσουν στην έδρα της κυβέρνησης.

Ακολούθησαν συμπλοκές μεταξύ αστυνομίας και Ναυτεργατών από τις οποίες τραυματίστηκαν πολλοί Ναυτεργάτες, οι αστυνομικές δυνάμεις ενισχύθηκαν αριθμητικά ακόμη περισσότερο έχοντας ως στόχο την διάλυση της διαδήλωσης!

Οι Ναυτεργάτες δεν υποχώρησαν, αντίθετα ανασυντάχθηκαν και αντεπιτέθηκαν στις αστυνομικές δυνάμεις! Παρά την βία, την τρομοκρατία, την καταστολή και των πολλών τραυματιών Ναυτεργατών, μια ισχυρή ομάδα διαδηλωτών περί τα 300 άτομα κατάφεραν να σπάσουν τον αστυνομικό κλοιό και να φτάσουν στο πολιτικό γραφείο (κυβέρνηση).

Εκεί 10μελής αντιπροσωπεία τους επέδωσε το ψήφισμα της συγκέντρωσης.

Για ιστορικούς λόγους αναδημοσιεύουμε το σχετικό ψήφισμα το οποίο δείχνει ανάγλυφα τα προβλήματα που οδήγησαν σε αυτή την πανναυτεργατική εξέγερση!

Ψήφισμα

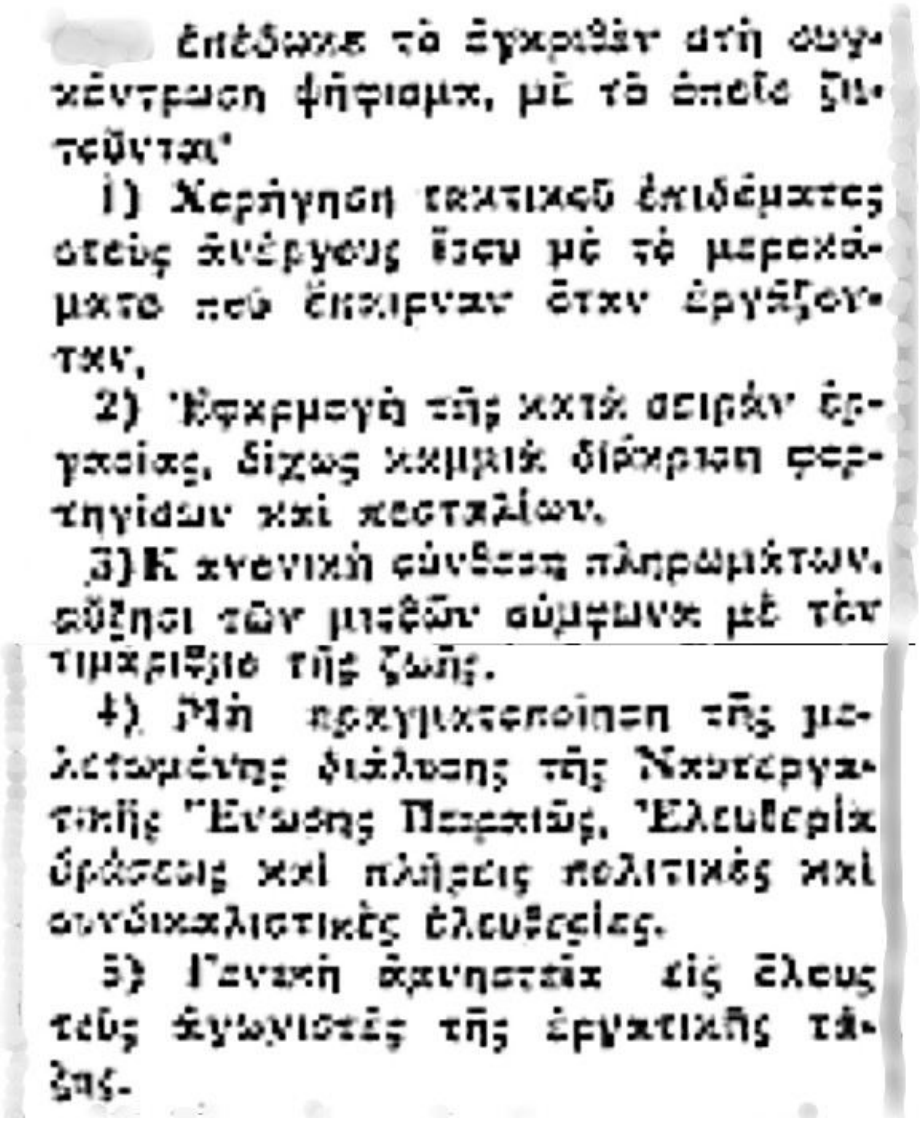

ἐπέδωκε τὸ ἐγκριθὲν στὴ συγκέντρωση ψήφισμα, μὲ τὸ ὁποῖο ζητοῦνται·

1) Χορήγηση τακτικοῦ ἐπιδέματος στοὺς ἀνέργους ἴσου μὲ τὸ μερεκάματο ποὺ ἔκαιρναν ὅταν ἐργάζονταν,

2) Ἐφαρμογὴ τῆς κατὰ σειρὰν ἐργασίας, δίχως καμμιὰ διάκριση φορτηγίσων καὶ πεσταλίων.

3) Κανονικὴ σύνθεση πληρωμάτων, αὔξησι τῶν μισθῶν σύμφωνα μὲ τὸν τιμάριθμο τῆς ζωῆς.

4) Μὴ πραγματοποίηση τῆς μελετωμένης διάλυσης τῆς Ναυτεργατικῆς Ἕνωσης Πειραιῶς, Ἐλευθερία δράσεως καὶ πλήρεις πολιτικὲς καὶ συνδικαλιστικὲς ἐλευθερίες.

5) Γενικὴ ἀμνηστεία εἰς ὅλους τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Στην συνάντηση που έγινε την αντιπροσωπεία δέχθηκε ο τότε υφυπουργός Μακκάς ο οποίος επιχείρησε να εκφοβίσει την επιτροπή διατυπώνοντας διάφορες απειλές ότι στα αιτήματα έχουν ενταχθεί και κομμουνιστικές διεκδικήσεις όπως ήταν το **αίτημα για συνδικαλιστικές ελευθερίες και γενική πολιτική αμνηστία!!!**

Για την ιστορία επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι μέρος της αντιπροσωπείας που ήταν Πρόεδροι Ναυτεργατικών Σωματείων **διαχώρισαν την θέση τους από τα αιτήματα που αφορούσαν την ελευθερία στην συνδικαλιστική δράση καθώς επίσης και αυτό της**

αμνηστίας!!

Για να γίνει αντιληπτό το μέγεθος της κυβερνητικής βίας σημειώνουμε ότι η αστυνομία την ημέρα εκείνη έκανε πάνω από 80 συλλήψεις τόσο κατά την διάρκεια της σύγκρουσης, αλλά και έξω από το πολιτικό γραφείο ενώ οι συλλήψεις συνεχίστηκαν έως αργά το βράδυ ιδιαίτερα στον Πειραιά και στις γειτονιές του. Ανάμεσα στους συλληφθέντες ήταν και 3 ηγετικά στελέχη της ΝΕΠ.

Οι Ναυτεργάτες με πρωτοπόρους τους κομμουνιστές, δημοκράτες και άλλους αγωνιστές του ν.σ.κ έδωσαν μια συγκλονιστική μάχη έχοντας απέναντί τους εφοπλιστές, κράτος και κυβέρνηση, αστυνομία, χαφιέδες αλλά και το ξεπουλημένο συνδικαλιστικό κατεστημένο της ΠΝΟ που δρούσε υπονομευτικά στην οργάνωση και στους αγώνες των Ναυτεργατών.

Η αιματοβαμμένη Ναυτεργατική διαδήλωση ενίσχυσε το συνεπές Ναυτεργατικό κίνημα, ισχυροποίησε τους δεσμούς του με τους Ναυτεργάτες, οδήγησε την κυβέρνηση σε μερική υποχώρηση στα δίκαια αιτήματά τους, ανέβασε κατακόρυφα το ηθικό αλλά και το πολιτικό – συνδικαλιστικό κριτήριο των Ναυτεργατών και αποτέλεσε μια τεράστια παρακαταθήκη για τις μελλοντικές μάχες και νίκες που ακολούθησαν.

Νταλακογεώργος Αντώνης

Πρόεδρος της ΠΕΝΕΝ

Υ.Γ. Αφορμή για το άρθρο αυτό αποτέλεσε σχετικό δημοσίευμα σε ιστοσελίδα, στο οποίο ο συντάκτης του με μαγικό τρόπο έθαψε τον ρόλο των ταξικών δυνάμεων και στηριζόμενο προφανώς σε πηγές του αστικού τύπου φουσκώνει και αναβαθμίζει τον ρόλο της ΠΝΟ, της ΓΣΕΕ και γενικά των δυνάμεων του συμβιβασμού στο εργατικό κίνημα εκείνης της περιόδου.

Υ.Γ. 2. Θα ακολουθήσει και νεότερο άρθρο το οποίο θα αναφέρεται στις μεγαλειώδεις απεργιακές μάχες των Ναυτεργατών της περιόδου 1934-1935.

Η συμπλοκή Ναυτεργατών και αστυνομικών παρά την Λαχαναγοράν